

ZARZĄDZENIE nr 120/10/2011
Wójta Gminy Bojszowy
z dnia 06.04.2011 r.

w sprawie: **procedur zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy w Bojszowach**

Na podstawie art. 69 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami), oraz komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84) zarządza się, co następuje:

§1

1. Realizacja zadań przez Urząd Gminy w Bojszowach wymaga spójnego, odpowiedzialnego i kompleksowego podejścia do wydarzeń, które występują w trakcie wykonywanych przez pracowników zadań. Zdarzenia te zachodzą zarówno w bliższym i dalszym otoczeniu Urzędu, jak i wewnątrz Urzędu oraz mają wpływ na możliwość osiągania zakładanych celów.
2. Obowiązującym standardem działania Urzędu Gminy w Bojszowach jest zadanie określania prawdopodobieństwa wystąpienia danego wydarzenia (danych wydarzeń) oraz przygotowania się do następstwa (skutku) jego (ich) wystąpienia, ujętego w ramy organizacyjne, nazywane procedurą zarządzania ryzykiem.
3. Procedurą zarządzania ryzykiem objęte są wszystkie dziedziny działania Urzędu i wszyscy pracownicy zatrudnieni w Urzędzie i realizujący wyznaczone mu zadania.
4. Identyfikacja ryzyka powinna być przeprowadzona przez określenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia, działania lub zaniechania, którego skutkiem może być szkoda w majątku lub wizerunku jednostki, lub które może przeszkodzić w osiągnięciu wyznaczonych celów.

§2

Ilekróć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) **Urzędzie** - należy rozumieć Urząd Gminy w Bojszowach,
- 2) **Wójcie** - należy rozumieć Wójta Gminy Bojszowy,
- 3) **ryzyku** - należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na wykonywanie zadań, bądź osiągnięcie założonych celów,
- 4) **istotności ryzyka** – należy przez to rozumieć iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia oraz jego wpływu na organizację,
- 5) **akceptowanym poziomie ryzyka** - należy przez to rozumieć ustalony poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku,

- 6) **zarządzaniu ryzykiem** – należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku, a także monitorowanie ryzyka i działań podejmowanych w celu jego ograniczenia.
- 7) **Koordynatora kontroli** – należy przez to rozumieć pracownika Urzędu wykonującego czynności z zakresu kontroli wewnętrznej.

§3

Celem zarządzania ryzykiem w Urzędzie jest:

- 1) usprawnienie procesu planowania,
- 2) zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów,
- 3) zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej,
- 4) zapewnienie kierownictwu Urzędu wczesnej informacji o zagrożeniach dla realizacji wyznaczonych celów i zadań.

§4

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka,
- 2) analizę ryzyka,
- 3) odniesienie ryzyka do akceptowanego poziomu,
- 4) ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku,
- 5) przeciwdziałanie ryzyku,
- 6) monitorowanie wpływu zastosowanych mechanizmów reakcji na ocenę wagi zdarzenia, analizę wpływu oraz raportowanie procesu,
- 7) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem i dokonywanie zmian.

§5

1. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom i zadaniom Urzędu oraz realizacji budżetu Gminy Bojszowy.
2. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować:
 - 1) cele i zadania realizowane przez poszczególnych pracowników,
 - 2) realizację budżetu Gminy Bojszowy,
 - 3) zagrożenia związane z osiągnięciem celów i realizowaniem zadań Urzędu oraz z realizacją budżetu Gminy Bojszowy wraz z ich wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami rozwoju zdarzeń.

§6

1. Ocena ryzyka polega na określeniu wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka, a następnie ustaleniu jego istotności według zasad określonych w §7 ust.2.
2. Określenie wpływu ryzyka polega na określeniu przewidywanych skutków, jakie będzie miało dla realizacji zadania, osiągnięcia celu i realizacji budżetu Gminy, wystąpienie zdarzenia objętego ryzykiem. Do określenia wpływu stosowany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali ocen:
 - a) wysoki,
 - b) średni,
 - c) niski.

3. Określenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka polega na określeniu przewidywanej częstotliwości i występowania zdarzenia objętego ryzykiem w trakcie roku. Do określenia prawdopodobieństwa stosowany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali:
 - a) wysoki,
 - b) średni,
 - c) niski.
4. Podczas określania wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stosowane są zasady zawarte w załączniku numer 1 do niniejszego zarządzenia.

§7

1. W oparciu o dokonaną ocenę wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka wskazany w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.
2. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:
 - 1) **ryzyko poważne** – oznacza ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na funkcjonowanie gminy wynosi powyżej 10 punktów,
 - 2) **ryzyko umiarkowane** – oznacza ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na funkcjonowanie gminy kształtuje się w przedziale od 5 do 10 punktów włącznie,
 - 3) **ryzyko nieznaczne** - oznacza ryzyko, którego iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia oraz jego wpływu na organizację wynosi do 5 punktów włącznie.

§8

1. Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko nieznaczne. Ryzyka umiarkowane i poważne przekraczają akceptowany poziom ryzyka.
2. Ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je do tego poziomu poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Do działań takich można zaliczyć:
 - 1) podjęcie stosownych działań organizacyjnych, prawnych, finansowych, technicznych itp.
 - 2) przeniesienie ryzyka – przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu np. w drodze ubezpieczenia,
 - 3) przesunięcie w czasie.

§9

1. Identyfikacji i oceny ryzyka oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonuje się raz w roku w terminie do dnia 15 kwietnia. Czynności tych dokonują kierownicy referatów i pracownicy zatrudnieni na samodzielnych stanowiskach.
2. Na podstawie dokonanej identyfikacji i oceny ryzyka oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku, kierownicy referatów oraz pracownicy na samodzielnych stanowiskach pracy wypełniają „Arkusze identyfikacji, oceny i przeciwdziałania

ryzyku” według wzoru określonego w załączniku numer 3 do niniejszego zarządzenia.

3. Odnotowania w arkuszach, o którym mowa w ust.2 wymagają wszystkie zidentyfikowane ryzyka, natomiast dla ryzyka przekraczającego akceptowany poziom ryzyka (ryzyka poważne i umiarkowane) należy podać planowane metody przeciwdziałania ryzyku do akceptowanego poziomu.
4. Arkusze, o których mowa w ust.2 przedkładane są koordynatorowi kontroli w terminie wskazanym w ust.1.
5. Koordynator kontroli w terminie do dnia 20 kwietnia każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk przekraczających akceptowany poziom ryzyka (ryzyko poważne i umiarkowane) oraz planowane metody ograniczania go do akceptowanego poziomu i przedstawia go Wójtowi, który w terminie do 30 kwietnia składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej.

§10

Osoby sporządzające arkusze, o których mowa w §9 ust.2, zapewniają stosowanie metod przeciwdziałania ryzyku ustalonych w arkuszach, a w razie zaistniałej potrzeby przygotowują projekty stosownych aktów wewnętrznych określających mechanizmy kontroli i przedstawiają Wójtowi w celu ich akceptacji i wprowadzenia do stosowania.

§11

1. Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowalnego poziomu są na bieżąco oceniane przez Wójta Gminy Bojszowy oraz osoby, o których mowa w §9 ust.2, które oceniają poziom zidentyfikowanego ryzyka oraz skuteczność stosowanych metod jego ograniczania.
2. Wyniki oceny, o której mowa w ust.1 wykorzystywane są do poprawy efektywności zarządzania ryzykiem oraz usprawnienia systemu kontroli zarządczej.

§12

Wykonanie zarządzenia powierza się Skarbnikowi Gminy Bojszowy, Kierownikom referatów, pracownikom na samodzielnych stanowiskach.

§13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zasady oceny wpływu ryzyka

Wpływ	Przesłanki
<i>Wysoki</i>	Zdarzenie objęte ryzykiem powodujące uszczerbek mający krytyczny lub bardzo duży wpływ na realizację kluczowych zadań albo osiągnięcie założonych celów; poważny uszczerbek w zakresie jakości wykonywanych zadań; poważna strata finansowa lub utrata jakości wykonywania zadań Urzędu
<i>Średni</i>	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje znaczną stratę posiadanych zasobów, ma negatywny wpływ na efektywność działania, jakość wykonywanych zadań, jakość wykonywanych zadań w Urzędzie. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem może się wiązać trudny proces przywracania stanu poprzedniego.
<i>Niski</i>	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje niewielką stratę finansową, zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu zadań. Nie wpływa na jakość wykonywania zadań Urzędu. Skutki zdarzenia można łatwo usunąć.

Zasady oceny stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka

Prawdopodobieństwo	Przesłanki
<i>Wysoki</i>	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się wielokrotnie w ciągu roku
<i>Średni</i>	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się kilkakrotnie w ciągu roku
<i>Niski</i>	Istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się raz w ciągu roku lub nie zdarzy się w ciągu roku

Załącznik nr 2
do Zarządzenia nr 120/10/2011
Wójta Gminy Bojszowy z dnia 06.04.2011r.

Poziom istotności ryzyka

Poziom	Istotność
<i>Ryzyko poważne (powyżej 10 pkt)</i>	Ryzyko o wysokim wpływie oraz wysokim lub średnim prawdopodobieństwie, Ryzyko o średnim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie
<i>Ryzyko umiarkowane (od 5 pkt do 10 pkt włącznie)</i>	Ryzyko o wysokim wpływie i niskim prawdopodobieństwie, Ryzyko o średnim wpływie oraz średnim lub niskim prawdopodobieństwie Ryzyko o niskim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie
<i>Ryzyko nieznaczne (do 5 pkt włącznie)</i>	Ryzyko o niskim wpływie oraz średnim lub niskim prawdopodobieństwie

Arkusz identyfikacji, oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku

RYZYKO						Przeciwdziałanie ryzyku
Lp	Cel – zadanie	Ryzyko (wraz z podaniem kategorii)	Wpływ	Prawdopodobieństwo	Istotność ryzyka	Planowana metoda przeciwdziałania ryzyku
1	2	3	4	5	6	7

Zasady wypełniania arkusza:

Kolumna	Sposób wypełnienia
1	Numer kolejny celu lub zadania
2	Nazwa celu lub zadania
3	Wskazanie kategorii ryzyka oraz krótki opis jego natury np. ryzyko finansowe związane z nieterminowym odprowadzaniem dochodów
4	Ocena wpływu w skali wysoki – średni – niski
5	Ocena prawdopodobieństwa w skali wysoki – średni – niski
6	Poziom istotności ryzyka wynikający z przyznanych ocen prawdopodobieństwa i wpływu (poważny, umiarkowany lub nieznaczny)
7	Wskazanie planowanej metody przeciwdziałania ryzyku np. powierzenie odpowiedzialności wyznaczonemu pracownikowi, bieżący nadzór osoby kierującej referatem